

ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Київ КНУБА 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ**

**Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
ФОНД ЕБЕРГАРДА ШЬОКА (ФРН)
ФОНД ПІДТРИМКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (ФРН)
ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «BLF GROUP»**

**ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ
РОЗБУДОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ
ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

КИЇВ 2020

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол №36 від 17 грудня 2020 р.

Редакційна колегія

Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА (голова)
Сердюк Н.А. – д.ю.н., доц., КНУБА, ВГО «Асоціація українських правників»
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)
Вангородська Г.І. – керівник юридичної компанії «BLF Group»
Марченко М.В. – к.ю.н., ВГО «Асоціація українських правників»
Безклубий І.А. – д.ю.н., проф., Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Гаран О.В. – д.ю.н., проф., Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
Кірін Р.С. – д.ю.н., доц., Інститут економіко-правових досліджень НАН України
Лисюк Ю.В. – к.ю.н., доц., КНУБА, підполковник поліції
Мамонтов І.О. – Заслужений юрист України, к.ю.н., доц., КНУБА
Перегуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Похиленко І.С. – к.ю.н., доц., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Харитонов Є.О. – д.ю.н., проф., НУ «Одеська юридична академія», член-кор. НАПрН України, Заслужений діяч науки і техніки України
Шаповалова І.В. – к.ю.н., доц., КНУБА

Рецензент:

Шатіло Володимир Анатолійович – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права факультету економіки і права Київського національного лінгвістичного університету

Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. 121 с.

ЗМІСТ

<i>Сердюк Н.А.</i> Загальна декларація прав людини: проблеми її тлумачення та реалізації.....	5
<i>Халабуденко О.А.</i> Підстави та межі прав людини: філософсько-правовий вимір.....	9
<i>Горяченко Р.І.</i> Впровадження інформаційної підсистеми Custody Records в діяльність підрозділів поліції	21
<i>Новицька Н.Б., Новицький А.М.</i> Зловживання правом на вільне поширення інформації як порушення прав людини.....	28
<i>Марченко М.В.</i> Людиноцентристська правова ідеологія в Україні	33
<i>Бевз О.В.</i> Культурні права та охорона культурної спадщини: земельно-правовий аспект	37
<i>Похиленко І.С.</i> Застосування принципу справедливості в судовому процесі.....	44
<i>Вангородська Г.І.</i> Право на життя – пріоритетне природне право людини.....	50
<i>Шаповалова І.В.</i> Евтаназія або право на смерть: деякі проблеми правового регулювання	55
<i>Перегуда Є.В.</i> Право на місто: проблеми та шляхи реалізації.....	65
<i>Мойсеєнко В.В.</i> Розвиток правових відносин в галузі теплопостачання.....	75
<i>Приваліхіна А.І.</i> Інформатизація діяльності суду як запорука ефективності захисту прав людини	79
<i>Репеха Н.І.</i> Захист інформаційних прав платників податків при електронному податковому аудиті	82

Сидій О. Є.

Порівняльно-правовий аналіз конституційного закріплення принципу правової держави в Україні та у країнах континентальної Європи..... 85

Ямельська Х.Ю.

Міжнародні стандарти запобігання неналежному поводженню з особами, позбавленими свободи в умовах пандемії COVID-19 92

Габро Д.О., Матвійчук А.О.

COVID-19: вплив ринку праці на трудові права в Україні 97

Гавловська О.В., Прокоп'єва Т.А.

Права і свободи людини і громадянина за Конституцією України 103

Горбаченко А.В.

Майнові права в контексті позитивних зобов'язань держави: досвід Європейського суду з прав людини 107

Кравченко А.В.

Приватність в інформаційному просторі як об'єкт кримінально-правової охорони 117

Фасоля Ю.В.

Право на працю як фундаментальне право людини. Праця молоді 117

*Фасоля Юлія Володимирівна,
студентка факультету урбаністики та просторового планування,
Наук. керівник: д.ю.н. Сердюк Н.А.,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ПРАВО НА ПРАЦЮ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ПРАВО ЛЮДИНИ. ПРАЦЯ МОЛОДІ

Фундаментальність права на працю пояснюється ключовим значенням праці в житті кожного індивіда та суспільства в цілому. Так, М. І. Марчук зазначає, що право на працю є уособленням соціальних можливостей людини, які виражають потребу людини у праці та є результатом її біологічного та соціального розвитку [3]. Основою даного права є природна здатність до праці, що належить людині, зважаючи на її людську природу .

З іншого боку, праця пов'язана із соціальною сутністю людини. Адже тільки працею людини створюються матеріальні і духовні цінності, завдяки яким і може існувати суспільство [2].

Загальна декларація прав людини є видатним документом в історії людства, яким закріплено, що права людини – це невід'ємний елемент людської особистості та людського буття.

Серед основоположних прав людини Декларацією закріплені, зокрема, таке основоположне право, як право на працю (стаття 23):

- кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття;

- кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю;

- кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне людини існування, її самої та її сім'ї, і яка в разі необхідності доповнюється іншими засобами соціального забезпечення;

- кожна людина має право створювати професійні спілки і входити до професійних спілок для захисту своїх інтересів.

Статтею 43 Конституції України проголошено, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно вибирає або на яку вільно погоджується. Право на працю є невід'ємним правом людини, а держава відповідальна за його реалізацію.

Держава гарантує працездатній молоді рівне з іншими громадянами право на працю.

Хоч Основним Законом і проголошено право кожного на працю і встановлено умови для його реалізації, проте ринок праці сам по собі не створює гарантій здійснення такого права, а особливо для молоді, яка з об'єктивних причин не здатна на рівних конкурувати з досвідченими працівниками.

Тут доречно буде окреслити вікові рамки для молоді, так Статтею 1 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» визначено, що молодь, молоді громадяни – це громадяни України віком від 14 до 35 років.

Молоді працівники користуються тими ж правами, що й інші працівники. Основна вимога: вони мають бути цивільно дієздатними.

Надалі хочемо зацентувати увагу саме на повнолітній молоді.

Після завершення навчання випускники мають труднощі із пошуком роботи, що зумовлено не тільки індивідуальними якостями конкретної молодої людини, а і частими відмовами роботодавців, які останні аргументують відсутністю досвіду. Дана ситуація змушує братися за будь-яку роботу, навіть якщо вона має мало спільного з отриманою освітою і особистими бажаннями.

Проте, положеннями вищезгаданого Закону «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» передбачено забезпечення працездатній молоді надання першого робочого місця на строк не менше двох років після закінчення або

припинення навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби. Слід звернути увагу, що мова йде про гарантії з боку держави, а не навчального закладу, в якому навчалась особа. Так, заклади вищої освіти не зобов'язані здійснювати працевлаштування випускників.

Навіть якщо після закінчення або припинення навчання молоді вдається знайти роботу за обраним фахом, вони можуть зіштовхнутись з іншими проблемами – «вічний» випробувальний термін, а також неофіційне працевлаштування, невчасна виплата заробітної плати, тощо.

Під час працевлаштування молодому працівникові пропонується випробувальний термін з договором підряду (цивільно-правова угода) на короткий термін часу. Статтею 27 Кодексу законів про працю (далі – КЗпП) зазначено, що строк випробування при прийнятті на роботу, якщо інше не встановлено законодавством України, не може перевищувати трьох місяців, а в окремих випадках, за погодженням з відповідним виборним органом первинної профспілкової організації, - шести місяців.

Проте, насправді, дуже часто після спливу оговореного терміну, людину так і не беруть на постійне місце роботи, а продовжують тримати на тимчасовому впродовж тривалого періоду. Тут також маж місце «раптова» поява додаткових обов'язків, про які не йшлося під час співбесіди [1].

Зміна сучасності неминуче тягне за собою зміну ставлення до роботи як такої тому, що частіше молодь відмовляється від державних гарантій та віддає перевагу тимчасовому найму. Існує думка, що неофіційними відносинами можна розширити свою свободу та право змінити місце роботи будь-коли. Насправді, ж тимчасовий найм не сприяє підвищенню кваліфікації та зменшує мотивацію, тому продуктивність падає. Нестабільність положення

веде до того, що люди менше споживають, тому страждає економіка в цілому.

Неофіційне працевлаштування позбавляє захисту від дискримінації, права на мінімальну зарплату та безпечні умови праці. Тому законодавством передбачена норма, яку викладено в частині 3, статті 24 КЗпП яка встановлює, що працівник не може бути допущений до роботи без укладення трудового договору, оформленого наказом (розпорядженням) роботодавця, і повідомлення органів державної фіскальної служби про прийом працівника. Дане положення не є обмеженням права на працю, а навпаки, вона передбачає певні державні гарантії та соціальний захист.

Цілком зрозуміло, що важко знайти офіційну роботу, а погодження на неофіційні трудові відносини зумовлено бажанням мати високу зарплату. Тому зусилля Уряду мають бути спрямовані на підвищення соціальних стандартів, а роботодавці повинні платити вищі зарплати, щоб утримати робочу силу. Адже поки в суспільстві домінуючою є думка, що офіційне працевлаштування дорівнює низькі зарплатні, що змушує талановиту і розумну молодь погоджуватись на неофіційні трудові відносини з метою забезпечення стабільного матеріального становища.

Отже, держава повинна створити умови, за яких право на працю стане реальним. Тільки тоді стане можливою реалізація даного права людиною, а підвищення загального добробуту працюючих зробить працю винятковою і добровільною. Обов'язок держави полягає не лише у визнанні цього права шляхом закріплення в законодавчому порядку, а й, головним чином, у застосуванні певних заходів щодо його належного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Атипова праця в Україні: Чому молодь та жінки знаходяться у зоні ризику. URL: <https://womo.ua/atipova-pratsya-v->

ukrayini-chomu-molod-ta-zhinki-znahodyatsya-u-zoni-riziku/ (дата звернення: 07.12.2020).

2. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Філософія: підручник. 2-ге вид., допов. і переробл. Х. : Право, 2012. 312 с.

3. Марчук М.І. Право на працю у конституційно-правовій доктрині України. *Сфера дії трудового права та права соціального забезпечення [зб. наук. пр.]*. Матеріали V Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 жовтня 2016 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2016.